

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

بررسی فرصت‌های تجارت بین الملل با کشور سوریه

تهیه و تنظیم:

واحد بازاریابی و روابط بین الملل

بهمن ماه ۱۳۹۹

شناسنامه پژوهش

نام پژوهش: گزارش «بررسی فرصت‌های تجارت بین‌الملل با کشور سوریه»

کد شناسایی:

تهیه و تنظیم: واحد بازاریابی و روابط بین‌الملل

پژوهشگر: صادق صابری، فاطمه نورشرق

تاریخ انتشار: بهمن ماه ۱۳۹۹

صاحب‌امتیاز: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان

پیشگفتار

امروزه تجارت بین‌الملل به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه و رشد اقتصادی کشورها از طریق افزایش فرصت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود. پیوستن به زنجیره ارزش جهانی و توسعه صادرات در کشورهای در حال توسعه زمینه بهبود رقابت‌پذیری را در این کشورها فراهم می‌کند و افزایش ارزش افزوده محصولات، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ایجاد فرصت‌های شغلی را به همراه خواهد داشت.

در ایران نیز اهمیت توسعه صادرات غیرنفتی لزوم دسترسی به بازارهای جهانی را بیش از پیش آشکار می‌سازد. در این راستا واحد بازاریابی و روابط بین‌الملل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر آن شده تا پتانسیل‌های صادراتی استان و ایران را در زمینه نیازهای عمده وارداتی به سایر کشورها موردبررسی قرار دهد. گزارش پیش‌رو، نتیجه بررسی نیازهای عمده وارداتی کشور سوریه و واکاوی زمینه‌های صادراتی آن‌ها در استان و ایران است که نهایتاً به فهرستی از کالاها بر اساس کد کالایی شش‌رقمی منتج می‌شود. امید است که در جهت افزایش آگاهی فعالان این حوزه مفید واقع شود.

امقدمه

سوریه با نام رسمی جمهوری عربی سوریه کشوری در جنوب غرب آسیا و در کنار سواحل شرقی دریای مدیترانه است. این کشور از سمت شمال با ترکیه، از شرق با عراق، از غرب با لبنان و دریای مدیترانه، از جنوب غربی با اسرائیل و فلسطین و از جنوب با اردن همسایه است. دمشق پایتخت سوریه و حلب بزرگترین شهر آن است، از دیگر شهرهای مهم سوریه می توان به دمشق، حلب، حمص، لاذقیه اشاره کرد. حزب حاکم این کشور، حزب سوسیالیست بعث است.

موقعیت سوریه در غرب آسیا و ساحل شرقی مدیترانه در طول تاریخ جایگاهی استراتژیک به این کشور بخشیده است و جمعیت ۲۲ میلیون نفری آن بازار مصرف بزرگی را در اختیار صادرکنندگان قرار داده است. موقعیت جغرافیایی سوریه و دسترسی تجار آن به تجار اروپایی و آفریقایی باعث می شود در پیچه های جدیدی بر روی فعالان اقتصادی ایرانی گشوده شود.

جنگ داخلی سوریه از ۲۶ ژانویه ۲۰۱۱ (۶ بهمن ۱۳۸۹) آغاز شده و موجب ویرانی ها و ناامنی های گسترده در این کشور شده است. از زمان آغاز جنگ، سوریه دو منبع درآمد اصلی خود یعنی صدور نفت و درآمدهای توریستی را از دست داده است.

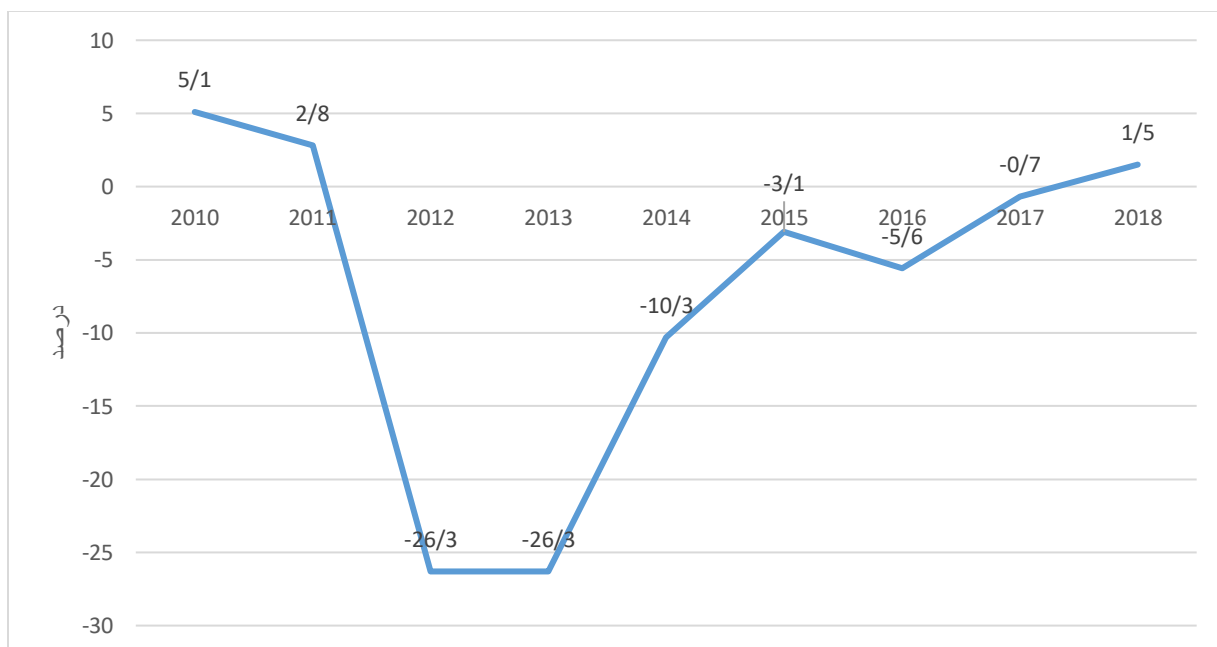
سوریه در تعدادی از سازمان های بین المللی و منطقه ای از جمله سازمان بین المللی پول، ایکائو، گروه ۷۷، انرژی اتمی، اتحادیه عرب، اوپک، ملل متحد، آنکتاد، بانک توسعه اسلامی و ... عضویت دارد.

اقتصاد

- ✓ کشور سوریه قبل از بحران، کشوری صادرکننده بود و محصولات کشاورزی (میوه، زیتون و روغن زیتون)، معدنی (فسفات)، انرژی (نفت و گاز) و محصولات نساجی و پارچه به سایر کشورها صادر می کرد.
- ✓ به این دلیل که مراکز تولیدی محصولاتی همچون پنبه، نخ و محصولات نساجی، مواد شوینده، محصولات آرایشی بهداشتی و روغن زیتون که از مهم ترین تولیدات سوریه است، در شهرهای بحران زده حلب و ادلب واقع شده، لذا کاهش چشمگیری در تولید و صادرات این محصولات بوجود آمده است.
- ✓ سوریه با بیش از ۶۰ کارخانه داروسازی یکی از بزرگترین کشورهای عربی تولیدکننده دارو بود، اما هم اکنون نیمی از این کارخانه ها تخریب شده اند.
- ✓ در بخش انرژی، از کار افتادن صنعت نفت باعث شده تامین برق نیروگاه ها با مشکل مواجه شود.

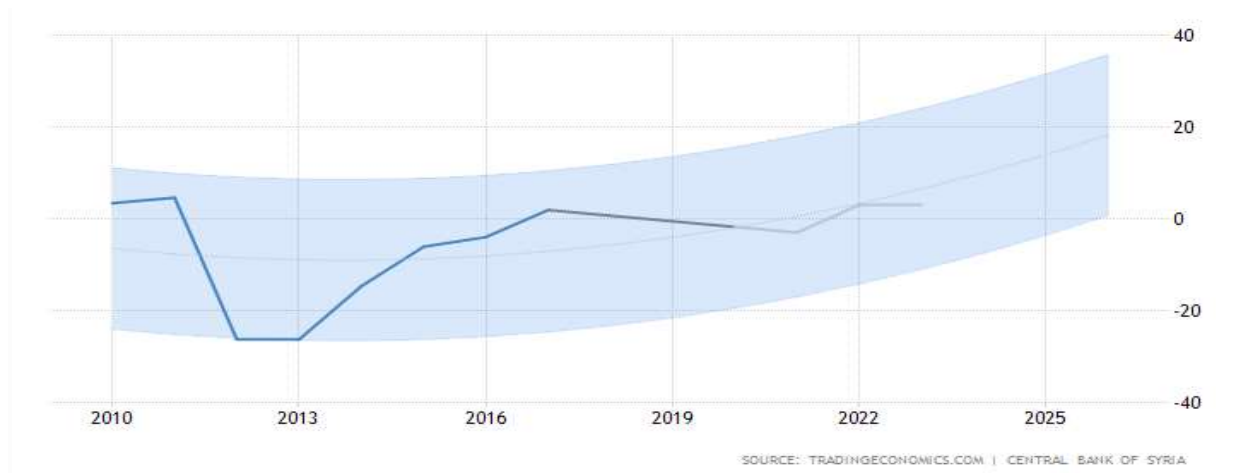
نمودار(۱)، روند رشد اقتصادی واقعی سوریه از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۸ را نشان می دهد و نمودار(۲)، روند احتمالی رشد این اقتصاد را تا سال ۲۰۲۳ پیش بینی می کند.

نمودار(۱)، نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی سوریه

منبع: ceicdata

نمودار (۲)، پیش‌بینی نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی سوریه

۲،۱ گزارش اکونومیست از اقتصاد سوریه در سال ۲۰۱۹

به گزارش واحد اطلاعات مجله اکونومیست سوریه پس از هرج و مرج ناشی از جنگ، موفق خواهد شد به مجموعه کشورهای دارای بالاترین نرخ رشد اقتصادی بپیوندد. در میانه کشورهایی که در سال جدید میلادی در عرصه اقتصادی عملکردی قابل قبول خواهند داشت، یکی بالاترین رکورها در اختیار سوریه خواهد بود. پیش‌بینی می‌شود نرخ رشد اقتصادی سوریه به ۹،۹ درصد برسد، تا بالاترین نرخ رشد را در میان کشورهای جهان داشته باشد.

قبل از جنگ داخلی، سوریه دارای جایگاه اقتصادی محکمی در منطقه بوده است و سطح علمی و اقتصادی تجار بخش خصوصی و شرکت‌های دولتی آن بسیار بالا بوده و قابل مقایسه با کشوری مانند عراق و افغانستان نمی‌باشد. مهم‌ترین اولویت دولت سوریه تمرکز بر بازسازی و جلب سرمایه‌گذاران خارجی در ایجاد رونق دوباره‌ی اقتصادی این کشور است. چنانچه کشورمان ایران بتواند با استفاده از تجربیات گذشته در بازارهای منطقه و در پیش‌گرفتن سیاستی منطقی، با تکیه بر نفوذ و سطح روابط استراتژیک موجود بین دولتین سرعت بیشتری به حضور اقتصادی خود در این کشور بدهد، قطعاً ظرفیت رسیدن به سطح تبادلات ۲ میلیارد دلاری در ۳ تا ۴ سال آینده کاملاً میسر است.

باید توجه داشت کشور سوریه در تولید منسوجات، پوشاک و بسیاری از اقلام کشاورزی دارای برند است و تولیدکنندگان آن تمایل فراوانی جهت صادرات به ایران را دارند، که ایجاد تسهیلات لازم و در نظر گرفتن تعرفه های ترجیحی برای واردات کالا از سوریه در سیکل زمانی چند ساله می تواند به ایجاد پیوندهای اقتصادی ریشه دار بین دو کشور منجر شود.

۲,۲ حلب پایتخت اقتصاد سوریه

حلب تا قبل از آغاز بحران سوریه پایتخت اقتصادی و تجاری این کشور محسوب می شد، که رشد اقتصادی آن مرهون رشد و شکوفایی بخش کشاورزی و صنعت بود و در برخی صنایع مانند نساجی، پنبه زنی، صنایع غذایی، تولید روغن زیتون و صابون سازی، پیش از بحران زبانزد همگان بود. با یورش تروریست ها به این استان و تصرف و غارت بخش های زیادی از آن، رونق اقتصادی و تجاری این شهر از بین رفت.

با آغاز بحران سوریه در ۲۴ اسفند ۱۳۸۹، شعله های آتش آن دو سال بعد همچون دیگر نقاط این کشور به پایتخت اقتصادی و تجاری سوریه یعنی حلب، با جمعیتی ۳ میلیون نفری در ۳۵۰ کیلومتری شمال دمشق، نیز سرایت کرد؛ کارخانجات نساجی حلب در اطراف این شهر اولین مکانی بود که مورد هجوم تروریست های تکفیری قرار گرفت و تجهیزات و دستگاه های آن از سوی تروریست ها به تاراج برده شد و به تاجر ترکیه ای با قیمت نازلی فروخته شد.

طبق اعلام سازمان ملل بیش از چهار هزار نفر از اهالی این شهر در حملات تروریستی کشته شده و بیش از دویست هزار نفر نیز از خانه های خود آواره شدند؛ جمعیت استان حلب پیش از بحران حدود چهار و نیم میلیون نفر بوده و بعد از دمشق بزرگترین استان سوریه محسوب می شود.

۲,۳ شرایط اقتصاد حلب پیش از بحران

حلب دارای قدمت تاریخی است و از جمله استان های سوریه است که به داشتن صنایع و تولیدات سنتی معروف بود، پیش از بحران سوریه حلب را پایتخت اقتصادی و صنعتی این کشور می نامیدند که نساجی، کشاورزی و گردشگری سه عنصر اصلی اقتصاد را تشکیل می داد.

بخش اول یعنی کارخانجات نساجی در حلب رونق بسیاری داشتند و بخش عمده اقتصاد این شهر را شامل می شد تا جایی که نیمی از جمعیت استان حلب و ریف در این حوزه اشتغال داشتند.

حلب مرکز اصلی کشاورزی در سوریه است. محصولات کشاورزی حلب که تولید پنبه سرآمد آن بود، عنصر دوم اقتصاد این استان را تشکیل می داد. البته تولید پسته نیز در حلب بسیار چشمگیر بود، وجود باغ‌های متعدد زیتون و سیستم آبیاری قطره ای و تحت فشار در کنار بهره مندی زمین های کشاورزی از بارش های جوی و نیز کانال کشی های انجام شده از رودخانه‌ی بزرگ فرات باعث رشد و شکوفایی بخش کشاورزی گردید. از میان محصولات کشاورزی، پسته و پس از آن پنبه در رتبه‌ی نخست صادرات این کشور قرار داشت.

گردشگری، بخش سوم اقتصاد این شهر بود که قلعه تاریخی حلب، مسجد جامع و بازار ۱۳ کیلومتری مسقف کنار آن به عنوان یکی از جاذبه های گردشگری این شهر، مقصد گردشگران از سراسر نقاط جهان بود.

۳ شاخص‌های سهولت کسب و کار کشور

جدول (۱)، شاخص‌های سهولت کسب و کار کشور سوریه را بر اساس گزارش کسب و کار (۲۰۲۰) نشان می‌دهد. در این گزارش بانک جهانی وضعیت سهولت انجام کسب و کار در ۱۹۰ کشور و در ۱۰ حوزه شامل: شروع کسب و کار، دریافت مجوزهای ساخت، دریافت برق، ثبت مالکیت، دریافت اعتبار، حمایت از سرمایه‌گذاران خرد، پرداخت مالیات، تجارت فرامرزی، اجرای قراردادهای حل و فصل ورشکستگی و مقررات بازار کار را مورد بررسی قرار داده است. مطابق با گزارش کسب و کار ۲۰۲۰ رتبه سوریه ۱۷۶ و رتبه ایران ۱۲۷ بوده است.

جدول (۱): شاخص‌های سهولت کسب و کار بر اساس گزارش کسب و کار (۲۰۲۰)

رتبه سوریه	رتبه ایران	مؤلفه‌ها
۱۴۳	۱۷۸	شروع کسب و کار
۱۸۶	۷۳	دریافت مجوزهای ساخت
۱۶۰	۱۱۳	دریافت برق
۱۶۲	۷۰	ثبت مالکیت
۱۷۶	۱۰۴	دریافت اعتبار
۹۷	۱۲۸	حمایت از سرمایه‌گذاران خرد
۹۱	۱۴۴	پرداخت مالیات

۱۲۳	۱۷۸	تجارت فرامرزی
۹۰	۱۶۰	اجرای قراردادها
۱۳۳	۱۵۸	حل و فصل ورشکستگی

منبع: بانک جهانی

۴ مبادلات تجاری سوریه با جهان

جدول (۳)، روند صادرات و واردات کشور سوریه به/ از جهان و تراز تجاری این کشور را نشان می‌دهد. بر اساس اطلاعات این جدول تراز تجاری سوریه با جهان در طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۰ همواره منفی و تنها در سال ۲۰۱۹ مثبت بوده است.

جدول (۲): روند صادرات و واردات سوریه به/ از جهان (میلیارد دلار)

سال	صادرات سوریه به جهان	واردات سوریه از جهان	تراز تجاری
۲۰۱۰	۱۲/۸۴	۱۳/۵۷	-۰/۷۳
۲۰۱۱	۸/۱۲	۱۲/۹۳	-۴/۸۱۸
۲۰۱۲	۴/۹	۱۰/۰۱	-۵/۱۱
۲۰۱۳	۱/۵	۶/۵	-۵
۲۰۱۴	۱/۰۳	۷/۲۱	-۶/۱۸
۲۰۱۵	۰/۶۵	۴/۸۶	-۴/۲۱
۲۰۱۶	۱/۰۷	۵/۵	-۴/۴
۲۰۱۷	۱/۸	۵/۶	-۳/۸۲
۲۰۱۸	۰/۷	۶	-۵/۳
۲۰۱۹	۰/۳	۴/۳	-۴

منبع: Tpo

۴,۱ مهم‌ترین کالاهای مبادله شده با جهان

جدول (۴)، ده کالای صادراتی از سوریه به جهان را براساس ارزش صادراتی در سال ۲۰۱۹ گزارش می‌کند. مطابق با اطلاعات جدول (۴)، قهوه، چای، مات و ادویه جات، میوه و آجیل خوراکی؛ پوست مرکبات یا خربزه، چربی‌ها و روغن‌های گیاهی و حیوانی، به ترتیب سه گروه کالا با بیشترین ارزش صادراتی از سوریه بوده‌اند.

جدول (۳): کالاهای صادراتی سوریه به جهان براساس ارزش صادراتی در سال ۲۰۱۹

ردیف	کالا	ارزش (میلیون دلار)
۱	قهوه، چای، مات و ادویه جات	۱۲۸
۲	میوه و آجیل خوراکی؛ پوست مرکبات یا خربزه	۱۱۹
۳	چربی‌ها و روغن‌های گیاهی و حیوانی	۷۶
۴	سبزیجات خوراکی و برخی از ریشه‌ها	۶۵
۵	کتان	۴۵
۶	دانه‌های روغنی و میوه‌های حبوبات	۲۰
۷	صابون، مواد آلی سطح فعال، مواد شستشو	۲۰
۸	پوشاک و لوازم جانبی	۱۷
۹	مس	۱۴
۱۰	محصولات لبنی، تخم پرندگان، عسل طبیعی	۱۰

منبع Tpo

جدول (۵)، ده کالای وارداتی به سوریه از جهان را براساس ارزش وارداتی در سال ۲۰۱۹ گزارش می‌کند. مطابق با اطلاعات جدول (۵)، ماشین‌آلات و تجهیزات الکتریکی و قطعات آن؛ ضبط و پخش صوت، تلویزیون، وسایل نقلیه غیر از قطار راه آهن یا تراموا، و قطعات و لوازم جانبی آنها، پلاستیک و محصولات آن، به ترتیب سه گروه کالا با بیشترین ارزش وارداتی به سوریه بوده‌اند.

جدول (۴): کالاهای وارداتی سوریه از جهان بر اساس ارزش در سال ۲۰۱۹

ردیف	کالا	ارزش (میلیون دلار)
۱	ماشین آلات و تجهیزات الکتریکی و قطعات آن؛ ضبط و پخش صوت، تلویزیون	۳۰۳
۲	وسایل نقلیه غیر از قطار راه آهن یا تراموا، و قطعات و لوازم جانبی آنها	۲۹۵
۳	پلاستیک و محصولات آن	۲۶۶
۴	ماشین آلات، وسایل مکانیکی، راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار	۲۴۶
۵	شکر و شکر قنادی	۲۰۶
۶	چربی ها و روغن های گیاهی و حیوانی	۱۸۵
۷	قهوه، چای، مات و ادویه جات	۱۶۴
۸	غلات	۱۴۸
۹	آهن و فولاد	۱۴۵
۱۰	پارچه های بافتنی یا قلاب دوزی	۹۸

منبع: Tpo

۵ وضعیت تجاری ایران و سوریه

در سطح اقتصادی از اهم همکاری های به عمل آمده میان ایران و سوریه می توان به پروژه های مهمی چون اجرای پروژه های راه و پل سازی، احداث و تعمیر تلمبه خانه ها، بازسازی، تعمیر و نگهداری تاسیسات نیروگاه های برق، ساخت سیلوهای متعدد، ساخت ۵ کارخانه ی آرد، ساخت و راه اندازی کارخانه ی خودروسازی مشترک ایرانی-سوری تولید سواری سمند و پراید اشاره کرد.

در سطح سیاسی نیز همکاری در مجامع بین المللی از جمله سازمان ملل، جنبش عدم تعهد و سازمان کنفرانس اسلامی و هماهنگی در مسائل خاورمیانه، بویژه حمایت از مقاومت در لبنان و فلسطین و استقرار دولت ملی عراق، از اهم همکاری های بین دو کشور است.

یکی از نقاط قوت تجاری فیما بین، امضا و اجرایی شدن موافقت نامه تجارت آزاد بین دو کشور است، که متاسفانه بدلیل وضعیت جنگی در سوریه، مشکل نقل و انتقال پول و مشکلات حمل و نقل کالا بهره برداری مناسبی از آن انجام نگرفته است (تعرفه گمرکی کلیه کالاها بین دو کشور ۴٪ تعیین گردیده است بجز ۸۸ قلم کالا از هر کشور که مشمول این موافقتنامه نمی گردد).

در خصوص راه اندازی خط حمل و نقل دریایی در صورت وجود کالا، امکان برقراری خط دریایی بندرعباس به بندر لاذقیه وجود دارد. در حال حاضر صادرات کالاهای ایرانی به سوریه به صورت زمینی به بندر مرسین ترکیه ارسال و سپس از طریق دریا به بندرهای لاذقیه و طرطوس سوریه، به آن کشور صادر می گردد.

جدول (۵)، مبادلات تجاری ج.ا.ایران و سوریه از سال ۱۳۸۹ لغایت سه ماهه ۱۳۹۹

سال	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	سه ماهه ۹۹
صادرات	۵۱۶	۳۶۵	۱۵۹	۱۱۵	۱۰۰	۱۴۹	۲۶۵	۱۷۲	۹۹	۱۶۲	۴۳
واردات	۲۹	۲۶	۲۴	۱۰	۹	۸	۹	۱۳	۶/۷	۱۱	۴
تراز تجاری	+۴۸۶	+۳۳۹	+۱۳۵	+۱۰۵	+۹۱	+۱۴۱	+۲۴۷	+۱۵۹	۹۲/۳	۱۵۱	۳۹

منبع: TPO

ارزش: میلیون دلار

۵,۱ اهم کالاهای صادراتی ایران به سوریه

رئیس کمیته‌ی مشترک اقتصادی ایران و سوریه اذعان داشت، مهم‌ترین کالاهای صادراتی ایران به سوریه ترانسفورماتورها، اسکلت و قطعات اسکلت، مکمل‌های دارویی، مخمرهای فعال، هادی‌های برقی، مواد شروع کننده و مواد تسریع کننده واکنش‌های شیمیایی و فرآورده‌های کاتالیزسک، کفش‌های ورزشی، شیرآلات بهداشتی، شیر خشک اطفال، پارافین، گرانول‌های رنگی، می باشند. جدول (۶)، مهم‌ترین اقلام صادرات ایران به سوریه را براساس کد تعرفه ی ۸ رقمی نشان می دهد.

جدول (۶)، مهمترین اقلام صادراتی به سوریه در سال ۱۳۹۸

ردیف	کد تعرفه	نام کالا	ارزش (هزار دلار)
۱	۹۸۱۷۰۳۱۴	قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ بنزینی با حجم سیلندر ۲۰۰۰ با ساخت داخل % ۵۰ و بیشتر به استثنای لاستیک	۱۸۳۸۴
۲	۳۰۰۴۹۰۹۰	سایر مکمل های دارویی برای خرده فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند	۱۴۰۴۵
۳	۷۲۱۳۹۱۱۰	میله های گرم نورد شده از آهن یا فولاد غیر ممزوج به صورت کلاف با قطر کمتر از ۹ میلیمتر	۱۲۶۰۳
۴	۷۳۰۴۹۰۰۰	لوله ها یا پروفیل های توخالی بدون درز از فولاد ممزوج، بامقطع غیرمدور	۱۰۹۸۵
۵	۸۴۱۱۹۹۹۰	سایر اجزاء و قطعات توربوجت ها یا توربوپراپلرها غیر از پره های ثابت و متحرک توربین گازی	۱۰۸۸۲
۶	۰۴۰۲۱۰۱۰	شیرخشک اطفال در بسته بندی های تحت خلا و یک کیلوگرم و کمتر که میزان مواد چرب آن یک و نیم درصد و یا کمتر باشد	۱۰۴۸۰
۷	۰۸۰۲۵۲۱۰	مغز پسته تازه یا خشک	۷۳۰۳
۸	۸۴۸۱۸۰۱۰	شیرآلات بهداشتی، شیر مخلوط حمام و دستشویی پیسوار و...	۶۳۹۹
۹	۲۸۳۶۲۰۰۰	کربنات دی سدیم	۴۰۶۰
۱۰	۲۱۰۲۱۰۰۰	مخمرهای فعال (زنده)	۳۸۳۱

منبع: TPO

۵,۲ اهم کالاهای وارداتی ایران از سوریه

رییس کمیته ی مشترک اقتصادی ایران و سوریه مهم ترین کالاهای وارداتی از سوریه را روغن زیتون، قراضه و ضایعات باطری ها، سبزیجات و میوه ها، مصنوعات از مواد پلاستیکی، نخ دوخت از رشته های مصنوعی، نخ کتان چندلایه، پارچه های تاروپود باف و صفحه ها و ورقه ها و از پلی اورتان های اسفنجی، بیان نمود. جدول (۷)، مهم ترین اقلام وارداتی ایران از سوریه را براساس کد تعرفه ی ۸ رقمی نشان می دهد.

جدول (۷)، مهمترین اقلام وارداتی از سوریه در سال ۱۳۹۸

ردیف	کد تعرفه	نام کالا	ارزش (هزار دلار)
۱	۲۵۱۰۲۰۰۰	فسفات کلسیم طبیعی، فسفات آلومینو کلسیک طبیعی و گل سفید فسفات آسیاب شده	۹۱۶۷
۲	۱۵۰۹۱۰۹۰	روغن زیتون بکر و اجزاء آن حتی تصفیه شده ولی از لحاظ شیمیایی تغییر نیافته با بسته بندی بیش از سه لیتر	۱۳۷۳
۳	۱۲۱۱۹۰۹۹	سایر نباتات و اجزاء آنها مورد مصرف در عطر سازی و داروسازی غیر مذکور در جای دیگر	۳۰۰
۴	۱۲۱۲۹۹۹۰	خزه و جلبک و سایر علف های دریایی، چغندر قند و نیشکر، تازه، سرد کرده، یخ زده یا خشک کرده، حتی ساییده شده؛ هسته و مغز هسته میوه ها و سایر محصولات نباتی	۱۲۰
۵	۶۰۰۵۳۸۰۰	سایر پارچه ها از نخ های با رنگ های مختلف	۶۰
۶	۵۸۰۶۲۰۰۰	پارچه های تار و پود باف، کم عرض، با ۵٪ یا بیشتر نخ کشش پذیر، یا نخ کائوچوئی	۲۳

منبع: TPO

۶ شرکای تجاری سوریه

بزرگترین حریف کشور ایران در تجارت با کشور سوریه، ترکیه می‌باشد. نزدیکی مرزهای ترکیه به سوریه سبب آن گردیده که تراز و صادرات ترکیه به این کشور حدوداً هشت برابر کشور ایران شود. در سال ۲۰۱۷ ترکیه با ۳ میلیارد دلار، در سکوی اولیه صادرات به سوریه قرار گرفت. متداول ترین شرکای وارداتی برای سوریه عبارتند از: چین، ترکیه، امارات متحده عربی، مصر، لبنان و روسیه.

جدول (۸)، مهمترین شرکای تجاری سوریه

کشور صادر کننده	میزان واردات ۲۰۱۹	میزان واردات ۲۰۱۸	میزان واردات ۲۰۱۷	میزان واردات ۲۰۱۶	میزان واردات ۲۰۱۵
مجموع	۵,۷۲۳,۵۱۶	۶,۸۲۸,۵۳۹	۶,۲۶۷,۲۶۳	۴,۸۶۴,۸۲۵	۵,۵۶۴,۰۶۲
چین	۱,۳۱۵,۷۹۹	۱,۲۷۵,۲۰۷	۱,۱۰۴,۹۸۹	۹۳۹,۶۵۹	۱,۰۲۴,۳۵۱
ترکیه	۱,۲۲۵,۲۵۵	۱,۳۴۴,۸۳۷	۱,۳۶۳,۱۶۵	۱,۳۲۳,۱۲۴	۱,۵۲۲,۲۸۵
امارات	۸۱۶,۹۸۹	۱,۱۹۴,۶۵۹	۹۶۸,۳۸۳	۱۷۴,۵۴۲	۲۲۴,۹۰۴
مصر	۲۸۰,۶۳۸	۳۲۵,۸۰۶	۲۴۲,۶۵۸	۱۸۰,۲۳۰	۲۴۱,۱۲۸
لبنان	۱۹۰,۰۲۰	۲۳۶,۰۹۰	۲۴۶,۲۴۵	۲۰۸,۰۷۴	۲۲۴,۴۸۳
روسیه	۱۶۹,۸۷۴	۳۹۷,۲۲۵	۲۷۹,۸۵۹	۱۸۲,۲۵۴	۲۶۹,۴۵۱
هند	۱۵۹,۴۳۴	۱۶۰,۳۲۱	۱۴۶,۱۳۷	۱۲۴,۹۰۸	۱۳۸,۲۲۴
کره جنوبی	۱۴۲,۲۰۴	۱۴۹,۳۹۱	۲۱۵,۸۸۸	۱۹۳,۷۷۸	۲۰۹,۳۴۶
ایتالیا	۱۳۱,۶۲۵	۱۲۲,۸۵۲	۱۰۵,۸۸۰	۷۸,۴۰۱	۱۵۳,۸۷۱
آلمان	۹۸,۱۵۲	۱۰۳,۸۳۹	۸۹,۸۰۰	۵۷,۰۶۵	۶۷,۸۲۷

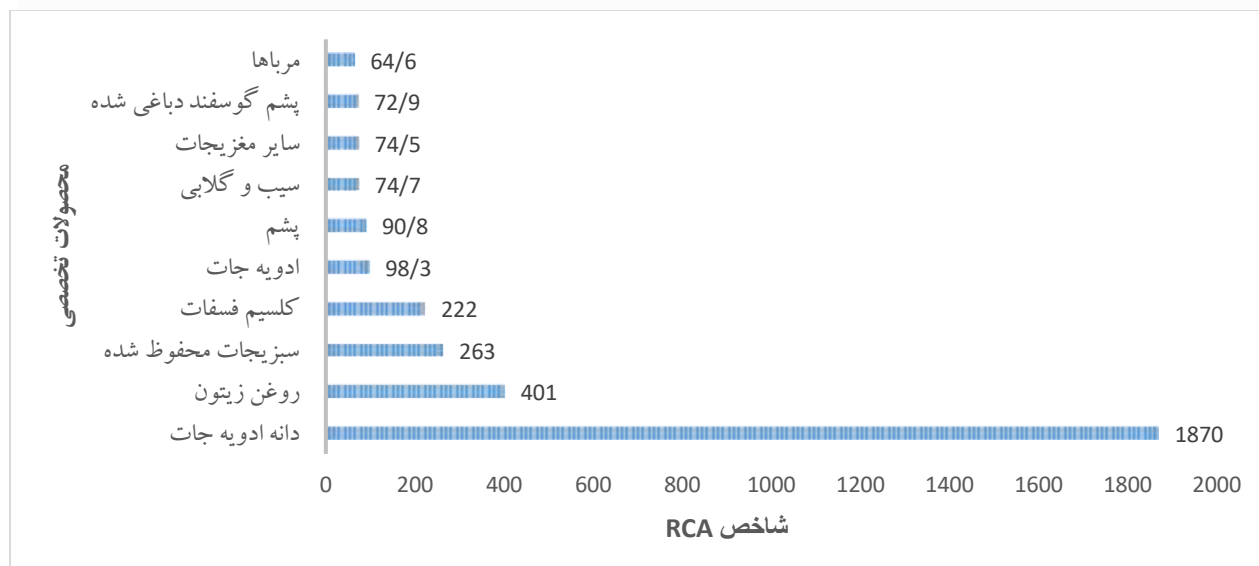
واحد: هزار دلار

منبع: Trademap

۷ تخصصی ترین محصولات بر اساس شاخص RCA

سوریه تخصص بالایی در صادرات دانه ادویه جات (۱۸۷۰)، روغن زیتون (۴۰۱)، سبزیجات محفوظ شده (۲۶۳)، کلسیم فسفات (۲۲۲)، ادویه جات (۹۸,۳)، پشم (۹۰,۸)، سیب و گلابی (۷۴,۷)، سایر مغزیجات (۷۴,۵)، پشم گوسفند دباغی شده (۷۲,۹) و مرباها (۶۴,۶) دارد. ملاک اندازه گیری تخصص، شاخص RCA می‌باشد.

جدول (۹)، تخصیصی ترین محصولات سوریه براساس شاخص RCA

۸ پتانسیل های همکاری استان اصفهان و سوریه از نگاه اتاق بازرگانی اصفهان

بررسی اقلام وارداتی سوریه برحسب کدهای تعرفه شش رقمی نشان می دهد علی رغم اینکه در برخی کدهای تعرفه سابقه صادراتی در استان وجود دارد، اما سوریه به عنوان بازار هدف در این محصولات انتخاب نشده است. به طور کلی، بر اساس آمارهای مرکز تجارت بین المللی، تعداد اقلام وارداتی سوریه از جهان برحسب کد تعرفه شش رقمی در سال ۲۰۱۹ معادل ۳۵۰۰ ردیف تعرفه بوده که مقایسه این اقلام با آمارهای گمرک استان نشان می دهد، تنها در ۵۷ ردیف تعرفه شش رقمی، بخشی از نیاز وارداتی سوریه از طریق اصفهان تأمین شده است.

جدول (۱۰)، برخی کالاهای وارداتی کشور سوریه که استان اصفهان پتانسیل صادرات آنها را دارد

کد محصول	کالا	واردات سوریه (هزار دلار)	صادرات استان (دلار)
۲۷۱۰۱۹	بنزین	-۱۳۲۰۴	۱۷۰۶۰۵۵۵۳
۷۲۱۴۲۰	میله های آهنی یا فولادی گرم نورد شده ... تاب داده شده یا با تغییر شکل یافتگی های حاصل از نورد	-۳۰۵۴	۱۹۰۱۰۶۶۸۱
۷۲۱۰۴۹	آهن یا فولاد تخت نورد شده با پهنای حداقل ۶۰۰mm آبکاری شده یا اندود شده با روی ... غیرمذکور در جای دیگر	-۱۵۱۴۲	۳۷۱۰۰۸۹۶

۳۸۱۷۰۰	اکلیل بنزن خطی (lab)	-۱۲۴۵۱	۱۷۷۶۲۵۵۲
۱۹۰۵۳۱	بیسکویت هایی که به آنها مواد شیرین کننده افزوده اند	-۷۱۷۰	۲۰۲۳۹۰۶۱
۱۱۰۱۰۰	آرد گندم یا آرد مخلوط گندم و چاودار (متل)	-۱۱۲۷۹۳	۱۲۸۴۸۳۱
۳۹۲۰۲۰	از پلیمرهای پروپیلن	-۱۶۷۲۳	۴۸۷۹۴۱۷
۷۲۰۸۳۹	آهن یا فولاد تخت یا گرم نورد شده به شکل طومار با پهنای ۶۰۰mm یا کمتر پیکله نشده	-۱۳۲۳	۵۶۷۷۲۴۹۰
۸۵۰۷۱۰	انباره های برقی (Accumulators)، شامل جداکننده های آنها، از نوع سربسته (sealed)	-۱۲۶۸۱	۴۷۷۰۹۳۶
۵۴۰۲۳۳	نخ تکستوره از پلی استرها آماده نشده برای خرده فروشی	-۱۹۵۴۵	۳۰۲۸۱۷۰
۷۳۲۶۹۰	چپلت مورد مصرف در صنایع ریخته گری	-۳۸۷۶	۱۰۳۸۹۸۷۱
۸۷۰۸۹۹	اجزا و قطعات جعبه دنده برای سواری، سواری کار وانت تراکتور کشاورزی	-۳۶۵۰۳	۱۱۰۱۶۰۴
۷۲۰۸۵۴	ورق آهن با عرض بیشتر از ۱۸۵۰mm و ضخامت بیشتر از ۲،۵mm	-۲۰۶۱	۱۹۳۵۳۲۴۷
۷۳۰۸۹۰	اسکلت و قطعات اسکلت که در جای دیگر ذکر نشده از آهن یا از فولاد	-۵۵۴۴	۷۰۳۷۳۱۸
۶۳۰۵۳۳	جوال و کیسه برای بسته بندی کالا از نوار پلی اتیلن یا پلی پروپیلن	-۸۳۲۹	۴۳۷۱۶۰۷
۷۴۰۸۱۱	مفتول از مس تصفیه شده که بزرگترین بعد سطح مقطع عرضی آن بیش از ۶ میلی متر باشد	-۱۸۶۶۱	۱۸۱۳۲۶۰
۷۲۰۸۵۲	آهن یا فولاد تخت یا گرم نورد شده بشکل طومار با پهنای ۱۸۵۰mm یا بیشتر به ضخامت بیشتر از ۱۰ میلی	-۱۶۹۳	۱۹۲۲۵۲۵۷
۶۴۰۲۹۹	کفش که در جای دیگر گفته نشده قوزک پارانی پوشانده از کائوچو یا پلاستیک	-۲۳۷۶۸	۱۱۹۵۵۵۹
۷۲۰۸۳۷	آهن یا فولاد تخت یا گرم نورد شده بشکل طومار یا پهنای ۶۰۰mm یا بیشتر پیکله نشده	-۶۲۸	۴۲۸۲۰۷۹۶
۳۹۲۴۹۰	لوازم خانه داری و پاکیزگی که در جای دیگر مذکور نیست از مواد پلاستیکی	-۶۱۶۱	۴۲۹۹۵۲۲
۸۴۰۶۹۰	اجزاء و قطعات توربین های بخار و سایر توربین های بخار آب	-۹۹۳۳	۲۶۵۴۶۸۸

۱۸۰۶۹۰	شکلات غیره حاوی کاکائو به صورت غیر از بلوک تخته میله یا قلم غیرمذکور در جای دیگر	-۷۲۱۴	۳۰۸۰۴۵۱
۱۹۰۵۳۲	ویفل ها و ویفرها	-۷۰۵۳	۲۸۳۵۳۶۲
۷۲۰۹۱۷	آهن یا فولاد تخت یا سرد نورد شده بشکل طومار با پهنای حداقل ۶۰۰mm به ضخامت حداقل ۰/۵mm ولی کمتر	-۷۶۰	۲۴۳۳۰۴۲۲
۷۲۰۸۳۸	آهن یا فولاد تخت یا گرم نورد شده بشکل طومار با پهنای ۶۰۰mm یا بیشتر پیکله نشده	-۴۳۱	۳۹۰۷۰۰۸۳
۶۹۱۱۱۰	اشیاء سر میز و اشیاء آشپزخانه از چینی	-۲۱۶۵۲	۶۷۱۷۲۴
۷۴۱۱۱۰	لوله های مسی آجدار از داخل	-۱۴۰۵	۱۰۲۳۹۳۰۰
۷۲۰۹۱۶	آهن یا فولاد تخت یا سرد نورد شده بشکل طومار با پهنای حداقل ۶۰۰mm به ضخامت حداقل ۱mm و کمتر از ۳	-۱۷۴۹	۸۰۵۷۵۸۷
۷۳۰۸۳۰	در و پنجره چارچوب و آستانه دراز آهن یا از فولاد	-۱۰۸۰	۱۳۰۱۵۵۹۷
۹۴۰۵۴۰	چراغ سیالیتیک برای عمل جراحی	-۱۹۷۳۰	۶۷۶۷۸۴
۱۹۰۵۹۰	کاشه برای دارو	-۶۸۹۸	۱۹۱۵۷۸۲
۲۷۰۴۰۰	برای ساخت الکترودها	-۲۶۵۱	۴۶۹۲۹۸۷
۱۹۰۲۱۹	خمیرهای غذایی پخته نشده که حاوی تخم مرغ نباشد	-۱۲۷۱۲	۹۷۱۵۴۴
۲۱۰۶۹۰	استایلازیر	-۱۶۸۳۶	۶۹۶۴۶۶
۷۲۱۶۳۲	پروفیل با مقطع از آهن یا فولاد گرم نورد شده ... با بلندی ۸۰ میلیمتر یا بیشتر	-۴۷۵	۲۳۹۱۹۰۰۹
۳۹۲۱۹۰	نوارلبه و روکش اوراق فشرده چوبی آغشته به ملامین فرمالدئنی و یا اوره فرمالدئید (رزینهای آمینه)	-۷۳۱۷	۱۵۲۷۱۲۳
۷۳۰۶۶۱	سایر لوله ها و پروفیل های توخالی (مثلاً، با درز جوش داده شده یا جوش داده نشده، پرچ شده یا به طریق مشابهی مسدود شده)، از آهن یا از فولاد	-۶۰۹۰	۱۷۳۶۱۷۸
۳۹۲۴۱۰	ظروف ملامین	-۳۸۹۷	۲۴۹۱۹۳۷
۶۸۰۲۹۱	رخام پولیش داده شده شکل داده شده یا کار شده	-۴۱۷	۲۲۷۳۴۶۵۴
۹۶۱۹۰۰	حوله های بهداشتی و تامپون ها، پوشک و پوشک کامل بچه و اشیای مشابه از هر جنس	-۲۶۶۵۸	۳۱۰۶۸۴
۳۰۰۴۹۰	سایر داروها	-۲۴۳۸۰	۳۲۰۱۵۹

۷۲۱۷۲۰	مفتول ACSR آبکاری شده یا اندود شده با روی	-۱۰۷۵۶	۷۲۰۸۸۷
۷۰۱۳۴۹	ظروف شیشه‌ای (Glassware) از نوع مورد استفاده برای (سر) میز (Table)، آشپزخانه، توالت، محل کار (Office)، تزئینات داخلی (Indoor decoration) یا مقاصد مشابه (به غیر از آنچه که مشمول ردیف ۷۰۱۰ یا ۷۰۱۸ می‌باشد).	-۶۹۷۴	۱۱۰۹۵۲۶
۴۸۱۹۱۰	کارتن، قوطی، جعبه از کاغذ یا مقوای موج دار	-۴۹۴۴	۱۵۵۲۸۵۸
۲۰۰۲۹۰	رب گوجه فرنگی	-۵۹۵۲	۱۲۷۸۵۵۵
۳۹۲۶۹۰	کیسه کلوست	-۷۴۶۶	۹۹۰۵۹۴
۸۴۸۱۸۰	شیرآلات بهداشتی شیر مخلوط حمام و دستشویی پیسوارو...	-۲۲۱۲۹	۳۲۷۰۳۶
۳۹۱۸۱۰	پوشش کف دیوار یا سقف از پلیمرهای کلورووینیل به شکل رول یا به شکل چهار گوش	-۷۳۲	۹۱۳۱۴۷۷
۳۹۰۱۲۰	پلی اتیلن با وزن مخصوص (چگالی) ۰/۹۴ یا بیشتر	-۳۷۲۵	۱۶۳۳۹۵۶
۱۶۰۴۱۴	فرآورده ها و کنسروهای ماهی تن لیستائوس و برنیتو	-۱۷۴۵۵	۳۴۷۶۴۲
۴۴۱۱۱۴	تخته فیبری از چوب یا از سایر مواد چوبی، حتی به هم فشرده با رزین یا سایر چسباننده‌های آلی با ضخامت بیش از ۹ میلیمتر	-۱۲۳۲۰	۴۸۷۴۷۷
۷۲۰۸۵۳	آهن یا فولاد تخت یا گرم نورد شده بشکل طومار با پهنای mm ۱۸۵۰	-۷۱۱	۸۱۲۲۹۸۴
۹۵۰۳۰۰	سه چرخه‌ها، رورؤک‌ها، اتومبیل‌های رکابزنی با پا و اسباب‌بازی‌های چرخدار مشابه؛ کالسکه‌های عروسک؛ عروسک‌ها؛ سایر اسباب‌بازی‌ها؛	-۲۴۵۳۰	۲۲۲۴۳۳
۸۴۷۴۹۰	اجزاء و قطعات ماشین آلات و دستگاه‌های مشمول ردیف ۸۴۷۴.	-۲۵۰۸	۲۰۲۷۲۲۲
۳۸۱۴۰۰	حلال‌ها و رقیق‌کننده‌های آلی مرکب و تینر غیرمذکور و مشمول در جای دیگر، فرآورده‌ها برای زدودن رنگ	-۲۴۷۱	۲۰۵۰۶۲۳

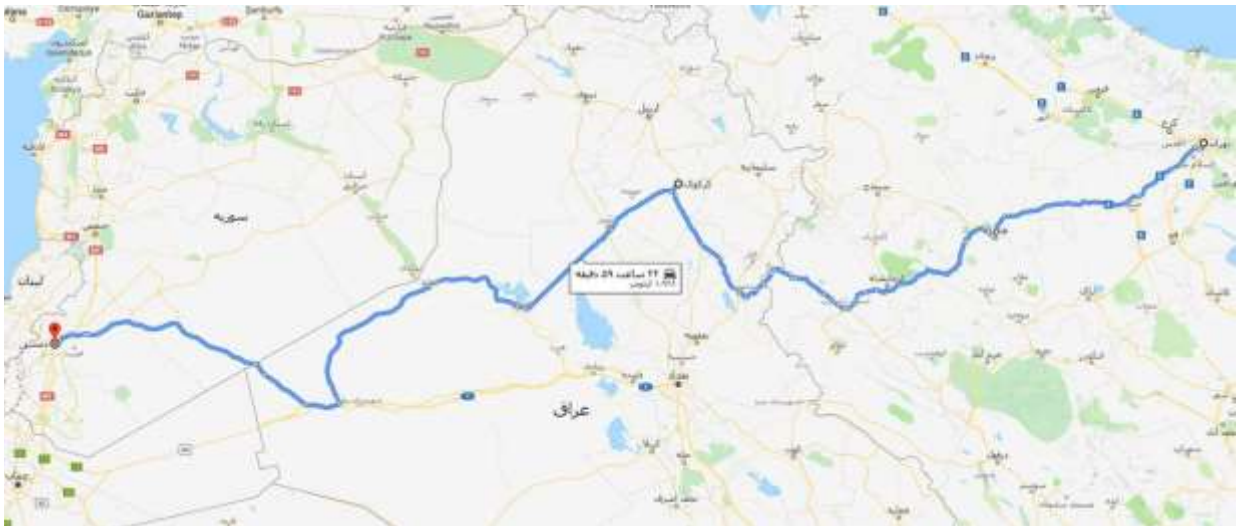
۹ اولویت های سرمایه گذاری صنعتی ایران در سوریه

- سرمایه گذاری مشترک در صنایع شیمیائی، فلزات اساسی و مواد غذایی
- امکان خرید سهام واحدهای صادراتی و تولیدی در منطقه‌ی آزاد سوریه
- ایجاد خط تولید خودرو و ساخت ماشین آلات صنعتی و معدنی
- تولید مشترک انواع محصولات کانی غیرفلزی (مانند سیمان و آهک)، محصولات شیمیائی و پاک کننده ها، کاغذ و محصولات کاغذی، شکر، الکل طبی، سیمان، کود شیمیائی، ریسندگی، بافندگی و فرآیند تکمیل منسوجات، تولید پوشاک، پارچه و کشفاف
- سرمایه گذاری در زمینه جهانگردی (ساخت هتل در جوار بارگاه مطهر حضرت زینب(س))
- ایجاد کشتارگاه های صنعتی با هدف صدور محصولات تولیدی به سایر کشورهای منطقه

۱۰ مشکلات عمده تجارت با سوریه

- ✓ عدم وجود مسیر ترانزیت زمینی کالا بین دو کشور (ایران - عراق - سوریه)
- ✓ مشکلات حمل و نقل به دلیل نبود بار کافی برای ارسال از طریق دریا، به اجبار از طریق زمینی به بندر مرسین ترکیه و از آنجا با کشتی به بندر لاذقیه انجام می‌گردد. این امر هزینه‌های زیادی را به صادرکنندگان و واردکنندگان تحمیل می‌کند.
- ✓ عدم وجود روابط بانکی فی مابین و مشکلات مربوط به نقل و انتقال مالی.
- ✓ نبود اطلاعات کافی و دقیق میدانی از شرایط و اوضاع اقتصادی و تجاری سوریه.
- ✓ نیاز به افزایش پروازها توسط شرکت‌های ایرانی و تسهیل در امر مسافرت‌ها.
- ✓ عدم وجود امنیت و پوشش‌های ضمانتی برای فعالیت بخش خصوصی در سوریه.
- ✓ عدم شناخت فعالان اقتصادی سوریه از امکانات و توانمندی‌های صنعتی و تجاری ایران.

۱۱ مهم‌ترین موارد در دست اقدام جهت توسعه روابط اقتصادی با سوریه

- ✓ ایجاد مسیر ترانزیت کالای ایران به سوریه از طریق کشور عراق جهت پایین آوردن هزینه‌ی حمل و نقل بین دو کشور و سرعت در ارسال کالا
- ✓ فاصله تهران - دمشق: حدود ۱۹۰۰ کیلومتر با طول مسیر ۲۳ ساعت

- ✓ افزایش تعداد پروازهای بین دو کشور جهت امکان رفت و آمد تجار و بازرگانان دو کشور
- ✓ ایجاد شبکه‌ی نقل و انتقال مالی در کوتاه مدت با استفاده از ظرفیت صرافی‌های دو کشور و در میان مدت با استقرار شعبات بانک‌های ایرانی در دمشق و حلب
- ✓ تاسیس مرکز تجارت ایرانیان در منطقه‌ی آزاد دمشق به وسیله‌ی کمیته‌ی مشترک اقتصاد ایران و سوریه
- ✓ تشکیل کمیته‌ی اقتصادی مشترک ایران و سوریه جهت افزایش ملاقات‌ها و تبادلات اقتصادی بخش خصوصی دو کشور
- ✓ رفع مشکلات پیش روی اجرای موافقت‌نامه‌ی تجارت آزاد میان دو کشور
- ✓ تلاش جهت افزایش نشست‌های اقتصادی بین فعالین اقتصادی دو کشور و تمرکز بر برگزاری و حضور در نمایشگاه‌های معتبر کشور سوریه
- ✓ تشکیل یک بانک اطلاعاتی از فعالین اقتصادی و شرکت‌های دو کشور و تهیه‌ی لیست اولویت‌ها و کالاهای استراتژیک موردنیاز سوریه (مواد اولیه‌ی کارخانجات و حضور در بازاری)

۱۲ آداب مذاکره تجاری با سوریه

نحوه‌ی پوشش:

برای مردان- کت و شلوار معمول است. کت و شلوار بدون کراوات در بسیاری از شرایط و بدون بلیزر / ژاکت معمولاً در تابستان قابل قبول است.

برای زنان- پوشش به طور محافظه کارانه پیشنهاد می‌شود. دامن‌ها و لباس‌ها باید همیشه تا زانو باشند و قسمت بالاتنه باید شانه‌ها را پوشانده نگه‌دارند. کت و شلوارهای زنانه چندان معمول نیستند و شلوار جین و شلوارک در موقعیت‌های شغلی پوشیده نمی‌شود.

عناوین و کارت‌های ویزیت:

نام خانوادگی رایج است، اما اگر فرد پزشک است، باید او را به عنوان دکتر و سپس نام خانوادگی خطاب کنید. معمولاً کارت ویزیت بهتر است با دست راست ارائه و دریافت گردد.

جلسات:

به موقع در جلسه حاضر شوید، حتی اگر باید منتظر بمانید، هوشمندانه لباس بپوشید، اجازه دهید تا میزبان مباحث تجاری را شروع کند و اگر بخواهید می توانید خودتان جلسه را به پایان برسانید، زیرا به احتمال زیاد میزبان از ترس اینکه این رفتار غیراخلاقی تلقی شود، جلسه را خاتمه نمی دهد.

مذاکره:

بیشتر افراد در سوریه با چانه زنی معامله می کنند. چه خرید خانه، چه مواد غذایی، همه این کار را انجام می دهند و انتظار تخفیف دارند. بهتر است صادق و آرام باشید. برای معاملات کوچک می توان بلافاصله تصمیم گرفت، اما برای خریدهای بزرگتر، ۲ روز تا یک هفته برای تصمیم گیری طبیعی است. در مذاکره با تجار سوری نوشته ها و مکاتبات فقط اعتبار قانونی دارند و تعهدات شفاهی بی فایده اند.

هدیه دادن:

هدیه دادن یا گرفتن در سوریه پذیرفته شده است، خصوصا وقتی که فرصتی رسمی برای دعوت طرف مقابل به یک شام در یک رستوران خوب وجود ندارد. هدیه مهم نیست که ارزان قیمت باشد یا گرانبه، بلکه ارزش هدیه باید در نظر طرف مقابل بالا باشد. هرچه هدیه ارزشمندتر باشد، به معنی اینست که برای آن شخص ارزش بیشتری قائل هستید. هدیه ها باید بسته بندی شوند، اما انتظار نداشته باشید که گیرنده آن را در مقابل شما باز کند.

۱۳ معرفی مناطق آزاد سوریه و دمشق

در حال حاضر سوریه دارای نه منطقه آزاد به شرح زیر است:

۱. منطقه آزاد شهر دمشق که به موجب قانون شماره ۱۲۰ مورخ ۱۹۵۲/۷/۱۲ در محیطی به مساحت ۷۷۵۰۰ مترمربع ایجاد شده و دارای فعالیت های صنعتی، خدماتی و تجاری است. در بخش خدمات، خدمات هوایی، نفت، حمل و نقل و ترانزیت، ایجاد نمایندگی برای شرکتهای خارجی، مطالعات اقتصادی و ورود در مناقصه ها و مزایده ها وجود دارد و در بخش صنعتی به صنایع لباس دوزی، جوراب بافی، داروسازی، برنامه ریزی و تجمیع قطعات رایانه ای، دوبلاژ و مونتاژ و تولید پرداخته می شود و در بخش تجاری گرچه به لحاظ قانونی همه اشکال تجاری مجاز است، اما فعالیت کمی دارد که در این رابطه می توان به ایجاد مرکز تجار ایرانی اشاره نمود که بناست به عنوان نمایشگاه دائمی

محصولات ایرانی در آینده نزدیک ایفاء نقش نماید تا تجار و صنعتگران سوری، لبنانی و اردنی به جای سفر به ایران از طریق بازدید از این مرکز و نمایشگاه دائمی آن بتوانند خریدهای خود را انجام دهند.

۲. منطقه آزاد عدرا که به موجب قانون شماره ۱۶۵۹ مورخ ۱۹۷۷/۸/۷ در شمال شرقی شهر دمشق و در استان ریف دمشق در محیطی به مساحت ۱۰۲۷۰۰۰ مترمربع ایجاد شده و به همه اشکال تجاری، ایجاد انواع صنایع، بازار دست اول و دست دوم خودروهای سبک و سنگین و ماشین آلات و تعمیر انواع خودرو و ماشین آلات می‌پردازد.

۳. منطقه آزاد فرودگاه بین المللی دمشق که بر اساس قانون شماره ۱۸۱۰ مورخ ۱۹۶۹/۸/۲۶ در داخل فرودگاه بین المللی دمشق در محیطی به مساحت ۲۴ هزار متر مربع و در بیست کیلومتری شهر دمشق ایجاد شده است. همه اشکال تجاری، ساخت صنایع کوچک و مصرفی مانند بدلیجات، چوب‌های تزئینی، صنایع مواد ضد عفونی کننده و ایجاد نمایندگی برای شرکت‌های خارجی و ورود در مناقصات و مزایده‌ها برای آن مجاز در نظر گرفته شده است.

۴. منطقه آزاد طرطوس که بر اساس قانون شماره ۱۰۷۰ مورخ ۱۹۶۹/۵/۲۰ در بندر طرطوس و در مسیر اتوبان بین المللی طرطوس به لاذقیه، در کنار دریای مدیترانه و در محیطی به مساحت ۴۳۶ هزار متر مربع ایجاد شده است. همه امور تجاری به ویژه تجارت اتومبیل، آهن، روغن و غلات و نیز همه اشکال خدمات و صنایع مانند تخمیر، بسته بندی سبزیجات و میوه جات، براق سازی میوه جات، ضد عفونی کردن برنج و صنایع روغن کشتی در آن قرار دارد.

۵. منطقه آزاد بندری لاذقیه که بر اساس قانون شماره ۳۱۵ مورخ ۲۰۰۲/۹/۱۶ در بندر لاذقیه و در محیطی به مساحت ۲۶۳ هزار مترمربع در ۱۷ کیلومتری فرودگاه باسل ایجاد شده است. همه نوع تجارت منجمله واردات کالاهای تجاری و تجارت خودرو و ماشین آلات در آن انجام می‌شود. صنایع تولید برق از منابع باد، آهن کشتی و خدمات ایجاد نمایندگی برای شرکتها، ترخیص گمرک، حمل و نقل و ترانزیت در آن انجام می‌شود.

۶. منطقه آزاد داخلی لاذقیه که بر اساس قانون شماره ۳۸۶ مورخ ۱۹۵۲/۸/۲۸ در مدخل شرقی شهر لاذقیه و بر سر راه منتهی به استان‌های دمشق و حلب در محیطی به مساحت ۲۸۲ هزار مترمربع ایجاد شده است. در این منطقه بناسن زمین مجاور آن به مساحت ۳۰۰ هزار متر مربع که امور زیرساختی آن انجام نشده، به آن ملحق شود. تجارت عام و واردات کالاهای تجاری و خودرو و ماشین آلات، صنایع نساجی، داروسازی، بسته بندی سبزیجات و میوه‌ها و ایجاد نمایندگی برای شرکت‌های خارجی، خدمات ترخیص گمرکی و حمل و نقل و ترانزیت در این منطقه انجام می‌شود ..

۷. منطقه آزاد حسیاء که از سال ۲۰۱۱ طراحی آن شروع شده و در استان حمص در مرکز سوریه و در فاصله یک کیلومتری شهر صنعتی حسیاء در کنار اتوبان بین المللی دمشق به حمص قرار دارد. فاصله این منطقه از شهرهای دمشق و حمص به ترتیب ۱۲۰ و ۴۰ کیلومتر است. مساحت این منطقه ۴۷۴ هزار متر مربع است و ۱۵۵۴۲۴ مترمربع از آن برای افزای به ۷۶ واحد سرمایه گذاری در نظر گرفته شده است. در مرحله اول توسعه، نیاز به ایجاد زیرساخت برای ۳۷۸ هزار متر مربع وجود دارد و به طول ۴,۵ کیلومتر دیوارکشی منطقه انجام شده است.

۸. منطقه آزاد حلب در مسلمیه که به موجب قانون شماره ۲۰۵۴ مورخ ۱۹۶۹/۹/۲۲ در شمال شهر حلب و در نزدیکی مسلمیه در مجاورت مرز ترکیه ایجاد شده و شعبه ای از خط آهن به آن می رسد. این منطقه در مساحت ۱۱۵۰۰۰۰ مترمربع قرار دارد و همه اشکال تجاری، نیز صنایع لباس های آماده، دانه های پلاستیکی، عطرها و مواد آرایشی، صنایع چاپ، چرم سازی، روغن کشی، عدل بندی لباس های مستعمل و خدمات ایجاد نمایندگی برای شرکت های خارجی، حمل و نقل و ترانزیت در آن قابل انجام است. این منطقه در حال حاضر تعطیل است.

۹. منطقه آزاد حلب در یعربیه که به موجب قانون شماره ۳۰۱ مورخ ۲۰۰۲/۹/۷ در منطقه یعربیه تا به استان حسکه و در مجاورت مرز سوریه و عراق در کنار اتوبان بین المللی حلب به موصل در محیطی به مساحت ۱۰۳۰۰۰۰ مترمربع ایجاد شده و همه اشکال تجاری، صنایع سیمان (کلینکر) و بسته بندی سیمان و خدمات ترانزیت و ترخیص کالا از گمرک در آن قابل انجام می باشد. با این حال این منطقه در حال حاضر و به دنبال بحران داخلی فعال نمی باشد.

در کنار مناطق آزاد نه گانه به شرح بالا یک بندر خشک هم در قلب سوریه در نظر گرفته شده که در اساس می بایست بر اساس اتصال خط آهن تهران، بغداد، تنف به سوریه و ایجاد یک شبکه راه آهن میان سه کشور ایران، عراق و سوریه عمل نماید که به دلیل بحران و شرایط خاص فعلی، در حال حاضر تعطیل است.

از نظر سرمایه گذاری و تعرفه های گمرکی، مناطق آزاد سوریه مانند منطقه آزاد کیش در ایران از تعرفه وارداتی کالاها معاف هستند و با شرکت های واقع در آنها مانند شرکتهای خارجی رفتار می شود و کلیه امور اداری مانند ثبت شرکتهای مقیم در داخل منطقه آزاد از طریق پنجره واحد انجام می شود. تاکنون نزدیک به هزار مورد سرمایه گذاری در مناطق آزاد سوریه ثبت شده است که ۴۹۵ مورد از آنها در منطقه آزاد دمشق، ۳۴۵ مورد در منطقه آزاد عدرا و بقیه در مناطق آزاد طرطوس، لاذقیه و حسیاء صورت گرفته اند.